

TAKVİM-İ EBEDİ'DE DEVRELER VE MÜNECCİMLİK*

Planet Circles and Astromancy in *Takvim-i Ebedi*

Prof. Dr. Aylin KOÇ GIANNOPOULOS**

ÖZ

Takvim, Arapça *kiyâm*'dan düzeltmek, tanzim etmek ve yoluna koymak anlamlarına gelir. İnsanların zamanı bilme, yaşantılarını düzenleme, olayları sıralama, zamandan yararlanma gibi temel ihtiyaçlarından ve isteklerinden ortaya çıkmıştır. Yüzyıllar boyunca her medeniyet önemli saydığı bir tarihi başlangıç noktası kabul ederek Güneş veya Ay'ın hareketlerine göre takvim sistemleri geliştirmiş ve gereksinimlerine göre takvimler hazırlamıştır. Bu takvimlerden bir tanesi de dönemin Türk Edebiyatı muallimlerinden dil bilgisi ve sözlük çalışmalarıyla da tanınan Pavlakis Melitopoulos tarafından yazılmış 1914 tarihli *Takvim-i Ebedi*'dir. Der-Saadet (İstanbul) te basılan bu takvim 110 sayfadır. Karamanlıca veya Karamanlı Türkçesi olarak da adlandırılan Grek harfli Türkçedir. Takvimin "Bir Hakikat" ile başlayan ilk sayfasında Melitopoulos, Türkçenin daha kolay öğrenilebilmesi ve metodik bir kitabın eksikliğinin giderilebilmesi amacıyla eseri kaleme aldığı ifade eder. Başlık itibarıyla sade bir takvim gibi addolunsa da aslında takvimden öte Karamanlıların inançlarını, sözlü kültür ürünlerini, gelenek ve göreneklerini içeren folklorik bir malzeme niteliği taşımaktadır. Takvimde astrolojiye dair bilgilerin yanında hikâyeler, şiirler, atasözleri, vecizeler, hadisler de yer almaktadır. İnsanoğlunda geleceği öğrenmeye dair bitmek bilmeyen bir istek ve merak vardır. Bu istek ve merak insanları Güneş, Ay ve yıldızların hareketlerinden çeşitli hükümlere varmaya ya da şiddetli yağmur yağması, gök gürlemesi, gökkuşağının görünmesi gibi birtakım tabiat olaylarından hareketle geleceğe dair tahminlerde ve yorumlarda bulunmaya yöneltmiştir. Bu hükümler, tahminler, yorumlar zamanla belli bir sistematığe dönüşerek yıldızname, fâlname, melheme ve takvim gibi eserlerde ya müstakil olarak ya da kısmen yazıya aktarılmıştır. Pavlakis Melitopoulos'un *Takvim-i Ebedi*'si de *Devreler* ve *Müneccimlik* bölümleriyle kısmen böyle bir eserdir. *Devreler*; 1914 yılından 2137 yılına kadar 28 devreyi kapsar. Bu bölümde; her bir devrede vuku bulabilecek meteorolojik olaylar, doğal afetler anlatılır. *Müneccimlik* ise *Burçlar*, *Sima-Çehre*, *Alâim-i Sema ve Ra'd (Gök Gürlemesi)* alt başlıkları içerir. Sırasıyla; on iki burca ve yüze (alın, göz, kaş, burun, ağız, kulak) göre kişilik tahlili yapılır. Akabinde gökkuşağı ve gök gürlemesi gibi tabiat hadiseleriyle ilgili inanışlar ve hükümler bildirilir. On iki ay esas alınarak bu tabiat hadiselerinin gerçekleşmesi durumunda, gelecek adına neye delalet ettiğinin cevabı verilir. Savaşlar, kıtlık, salgın hastalıklar, isyan, doğal afetler, tarım, hayvancılık gibi konularda yorumlarda ve tahminlerde bulunulur. Takvim sade bir dil ve üslupla yazılmıştır. Bu çalışmada; *Devreler* (6-34) ve *Müneccimlik* (35-56) bölümleri Grek harflerinden Latin harflerine aktarılmıştır. Metindeki terimlerin ve bugünkü Türkçede yaygın olarak kullanılan kelimelerin "Sözlük" başlığı altında bir listesi hazırlanarak anlamları yazılmıştır. Sonuç bölümünde ise dil, edebiyat ve kültür incelemelerinde astroloji, atasözü, hikâye, şiir gibi folklorik malzeme içeren bu tür takvimlerin tespitinin, neşrinin önemi dile getirilerek değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Karamanlıca, *Takvim-i Ebedi*, Pavlakis Melitopoulos, devreler, müneccimlik.

ABSTRACT

Takvim (Calendar), from the Arabic *kiyâm*, means correcting, arranging and putting things in order. It was developed from the basic need of people to know the time, to organize their lives, to put things in order, and to make the best use of it. Throughout the centuries, every civilization adopted a starting point of reference and developed calendar systems based on the movements of the sun or the moon in order to serve their needs. One example is the *Takvim-i Ebedi*, written in 1914 by Pavlakis Melitopoulos, one of the Turkish teachers of the time, who was also known for his grammar and dictionary studies. This 110-page work, written in Karamanlidika, was printed in Istanbul. In the introduction (Bir Hakikat/ A Truth) of the calendar Melitopoulos states that he wrote this book in order to develop an easier method of teaching Turkish making up of such a book at the time. Although a simple calendar, as implied in its title, it is actually a folkloric material that includes the beliefs, the customs and the oral tradition of the Karamans, rather than a calendar. In addition to information about astrology, the calendar also includes stories, poems, proverbs, aphorisms, hadiths etc. Human beings have the endless desire and curiosity to predict the future. This desire and curiosity led

* Geliş tarihi: 25 Ocak 2022 - Kabul tarihi: 11 Ocak 2023

Koç Giannopoulos, Aylin. "Takvim-i Ebedi'de Devreler ve Müneccimlik" *Milli Folklor* 137 (Bahar 2023): 145-158

** Marmara Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, İstanbul/ Türkiye, kocayl@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0699-6932.

people to draw various conclusions from the movements of the sun, the moon and the stars, or to make predictions and interpretations about the future based on natural events such as heavy rain, thunder and the appearance of the rainbow. These conclusions, predictions, and comments were written down systematically over time either independently or partially in works such as *yıldızname*, *falname*, *melheme* and *calendar*. A part of Pavlakis Melitopoulos' *Takvim-i Ebedi* contains such a work, with its sections on *Devreler* and *Müneccimlik*. *Devreler* (*Planet circles*) covers 28 cycles from 1914 to 2137. In this chapter; meteorological events and natural disasters that may occur in each period are explained. *Müneccimlik* (*Astromancy*) includes the subtitles of *Burçlar* (*Horoscopes*), *Sima-Çehre* (*Face*), *Alâim-i Sema* (*Rainbow*) and *Ra'd* (*Thunderstorm*). Respectively; personality analysis is done according to twelve zodiac signs and facial characteristics (forehead, eyes, eyebrows, nose, mouth and ears). In addition, beliefs and predictions related to natural events such as rainbows and thunders are included. Depending on when these natural events occur within the twelve months of the year predictions can be made about the future. These predictions concerns subjects such as wars, famine, epidemics, rebellions, natural disasters, agriculture and livestock breeding. The calendar is written in a plain language and style. In this study; *Devreler* (6-34) and *Müneccimlik* (35-56) sections were transcribed from Greek letters to Latin letters. A list of terms and words from the text that are not commonly used in today's Turkish and their meaning is contained under the "Sözlük" section. In the conclusion part, the importance of the ascertainment and publication of such calendars that contain folkloric materials such as astrology, proverbs, stories and poems in language, literature and culture studies has been evaluated.

Keywords

Karamanlidika, *Takvim-i Ebedi*, Pavlakis Melitopoulos, planet circles, astromancy.

Giriş

Takvim, zamanı gün, hafta, ay, yıl gibi dilimlere ayıran ve bu zaman dilimlerini bir düzen içinde sıralayan sistemin adıdır. İnsanoğlunun zamanı düzenleme ve kayıt altına alma ihtiyacından doğmuş olan takvimler, medeniyetlere ve toplumlara göre çeşitlilik, farklılık gösterir. Tarih boyunca farklı kültürlerin beşiği olarak adlandırılan Anadolu'da yaşayan Karamanlılar da sosyokültürel ve dinî gereksinimlerine göre takvimler hazırlamışlardır. Dilek Kübra Gürgül (2016: 93) "1914 Yılına Ait Astir Almanasında Yer Alan Karamanlı Yazar Evangelinos Misailidis'e Dair Yazı" başlıklı makalesinde; *Mikraasia-tikon İmerologion O Astir* takviminden hareketle 1913-1914 yılları arasında Karamanlı okurların almanak tarzındaki bu takvimlere rağbet ettikleri, bu sebeple bahsi geçen takvimin iki kez basıldığı bilgisini verir.

1914 yılında basılan bir diğer takvim ise, Beyoğlu'ndaki Özel Zoğrafyon Rum Lisesi ve Taksim'deki Vatelot Lisesi Türk Edebiyatı öğretmeni Pavlakis Melitopoulos'un hazırladığı *Takvim-i Ebedi (Yani Sûret-i Dâimede İstimâl Olunabilir Takvimdir)*'dir. "Bir Hakikat" ile başlayan eserde; Melitopoulos, vatandaşları her sene takvim alma masrafından kurtarmak için onlara her zaman kullanabilecekleri bir takvim hazırladığını belirtir. Dillere özellikle Türkçeye duyduğu sevgiyi, ilgiyi vurgulayarak, Türkçenin daha kolay öğrenilebilmesi ve metodik bir kitabın eksikliğinin giderilebilmesi amacıyla eseri kaleme aldığını ifade eder. Takvimdeki bölümler şöyle sıralanabilir: *Devreler*, *Müneccimlik*, *Sûret-i Berât-ı Âlîşân*, *Efsane*, *Kısa Şiirler*, *Durûb-ı Emsâl*, *Ahid-nâme*, *Ebedi Pashalion*, *Lûgatçe* (Koç Giannopoulos 2021: 488).

Bu çalışmada, *Takvim-i Ebedi*'nin *Devreler* ve *Müneccimlik* bölümleri konu edilmiş ve değerlendirilmiştir.

Takvim-i Ebedi

1. Devreler: (6-34): Zodyak üzerindeki 12 takım yıldızdan olan burçların her biri, 28 sene de bir kere tam dönüşüm ve dolaşım (devridaim) yapar. Bu sebeple her 28 sene de bir aynı meteorolojik hadiseler, doğal afetler, salgınlar ve kıtlık meydana gelir. 1914 yılından başlayarak 2137 yılına kadar 28 devre sırasıyla şöyledir:

Birinci Devre: 1914, 1942, 1970, 1998, 2026, 2054, 2082, 2110. Bu seneyi buyuran seyyare Utarid ve bunun burcu Terazi olup, Merih mekânındadır. Seyyare-i Utarid

sitare-i Merrih mekânında bulunduğu sebeple, sene meyvesiz, üzüm çok ve illet-i sariye zuhuru melhuzdur. Suyu 100 derece sıcaklıkta, on dakikadan fazla kaynatıp içmeli. Baharın evail ve evasıtı mu'tedil ise de sonunda çok yerlere dolu düşer. Yaz yağmurlu ve kış mevsimi şiddetlidir. Muharebe. Zaiyat.

İkinci Devre: 1915, 1943, 1971, 1999, 2027, 2055, 2083, 2111. Bu seneyi buyuran seyyare Bercis ve burcu Seretan olup, Merrih mekânındadır. Mekân Merrih mekânı bulunduğu için cenk ve hastalık zuhuru melhuz. Hamile kadınlar ile etfale ziyan. Bahar mevsimi mu'tedil. Yaz, bahar gibi. Güz mevsimi yağmurlu ve kış mevsiminin ibtidalari karlı, evasıtı rüzgârlı ve sonu yağmurludur. Arz ve deniz mahsulü az olur.

Üçüncü Devre: 1916, 1944, 1972, 2000, 2028, 2056, 2084, 2112. Bu seneyi buyuran seyyare Zühre ve bunun burcu Seretan olup, Merrih mekânındadır. Her türlü mahsul mebzuldur. Bahar ve yaz mevsimleri yağmurlu. Güz mu'tedil ve kış mevsimi ziyadesile soğuk ve karlıdır. Bu sene, illet-i sariye zuhuru melhuz ve insanlara zulüm ve keder gösterir.

Dördüncü Devre: 1917, 1945, 1973, 2001, 2029, 2057, 2085, 2113. Bu seneyi buyuran seyyare Hur ve bunun burcu Ok olup, Bercis mekânındadır. Bahar mevsimi yağmurlu, yaz mu'tedil, güz mevsimi güzel ve kış mevsiminin evaili yağmurlu ise de umumiyet üzere mu'tedildir. Bu sene üzüm çok ise de sair meyve azdır. Denizde dehşetli furtunalar melhuzdur. Zühal semanın birinci hanesinde Ezdar'ın kuyruğuna karışık olduğundan azim cenk ve en büyük zevata tehlike melhuz. Kamer semanın dokuzuncu hanesinde bulunduğu insanları memleket-be-memleket gezmeye başlayacaklar.

Beşinci Devre: 1918, 1946, 1974, 2002, 2030, 2058, 2086, 2114. Bu seneyi buyuran seyyare Ezdar ve bunun burcu Ok olup, Bercis mekânındadır. Mahsulat fevkalade mebzul olur. Bahar mevsimi eyi ise de gün dönümünden sonra sıcak gayet şiddetlidir. Bu sebepten yaz sıcak, güz keza ve kış mevsimi ekseriyet üzere ferah ve yağmurludur. Keyvan semanın onuncu hanesinde ve Ezdar'ın kuyruğuna karışık ve Merrih yıldızına meyilli olduğundan azim cenk ve büyüklerin küçülmesi melhuzdur.

Altıncı Devre: 1919, 1947, 1975, 2003, 2031, 2059, 2087, 2115. Bu seneyi buyuran seyyare Merrih ve bunun burcu Seretan olup, Zühre mekânındadır. Meyve, çekirge çok, ferah rüzgâr çok ve bazı yerlerde illet-i sariye zuhuru melhuz. Bahar mevsiminde yağmur çok, gün dönümünden sonra nehirler coşar. Yaz mevsimi gayet güzel, güz fevkalade güzel ve kış mevsimi mu'tedildir. Nahide semanın yedinci hanesinde olup, Merrih'e meyyal bulunduğu için cenk muhtemeldir.

Yedinci Devre: 1920, 1948, 1976, 2004, 2032, 2060, 2088, 2116. Bu seneyi buyuran seyyare Utarid ve bunun burcu Seretan olup Zühal mekânındadır. Meyve mebzul ise de üzüm azdır. Bahar mevsimi yağmurlu ve hatta buzluca. Yaz yağmurlu. Güz soğuk ve yağmurlu. Kış mevsiminin evaili soğuk, evasıtı mülayim ve evahiri rüzgârlıca. Utarid ile Keyvan bir hanede bulunduğu hastalık zuhuru ve Zühre semanın yedinci hanesinde olduğu için cenk zuhuru melhuzdur.

Sekizinci Devre: 1921, 1949, 1977, 2005, 2033, 2061, 2089, 2117. Bu seneyi buyuran seyyare Zühre ve bunun burcu Seretan olup, Keyvan mekânındadır. Meyve, hıda ve mahsulat-ı saire mebzul. Bahar mevsimi yağmurlu. Kış mevsiminin evaili soğuk ise de ekseriyetle hoş eyyamlı. Taraf taraf kaht zuhuru melhuzdur.

Dokuzuncu Devre: 1922, 1950, 1978, 2006, 2034, 2062, 2090, 2118. Bu seneyi buyuran seyyare Zühal ve bunun burcu sitare-i Delv olup, Bercis mekânındadır. Bahar ile yaz mevsiminin eyyamı pek güzeldir. Güz ile kış mevsimi mu'tedildir. Bercis, Ezdar'ın kuyruğuna karışık olduğu cihetle zaruretle hastalık zuhuru melhuzdur. Utarid semanın on birinci hanesinde bulunduğu için, gayet büyük bir zat düşüncede bulunur.

Onuncu Devre: 1923, 1951, 1979, 2007, 2035, 2063, 2091, 2119. Bu seneyi buyuran seyyare Zühal ve bunun burcu sitare-i Delv olup, sitare-i Hur mekânındadır. Her nevi mahsulat mebzul. Yağmur dahı çok. Deniz furtunaları çok. Müzayaka ziyade görünür.

On Birinci Devre: 1924, 1952, 1980, 2008, 2036, 2064, 2092, 2120. Bu seneyi buyuran seyyare Keyvan ve bunun burcu Hut olup, Bercis mekânındadır. Üzüm ve sair mahsulat pek güzel. Dolu düşmesi melhuz. Suyu kaynatıp içmeli. Bazı ecnebi memalinde cenk zuhuru melhuzdur.

On İkinci Devre: 1925, 1953, 1981, 2009, 2037, 2065, 2093, 2121. Bu seneyi buyuran seyyare Utarid ve bunun burcu Delv olup, Bercis mekânındadır. Hıda mebzul. Sebze azdır. Bahar yağmurlu ve çok dolu düştüğünden ağaçlar harab olur. Yaz ve güz mevsimleri mu'tedil. Kış mevsiminin evaili yağmurlu, evasıtı mu'tedil ve sonu soğuktur. Zühal ile Zühre karışık gözüktüğünden ve Merrih semanın sekizinci hanesinde bulunduğundan cenk muhakkaktır.

On Üçüncü Devre: 1926, 1954, 1982, 2010, 2038, 2066, 2094, 2122. Bu seneyi buyuran seyyare Bercis ve bunun burcu Koç olup, Merrih mekânındadır. Umumiyet üzere her şey mebzuldur. Bahar mevsimi soğuk. Yaz yağmurlu. Güz mu'tedil ve kış mevsimi sıcaktır. Suyu kaynatıp içmek faydeli zira illet-i sariye zuhuru melhuzdur.

On Dördüncü Devre: 1927, 1955, 1983, 2011, 2039, 2067, 2095, 2123. Bu seneyi buyuran seyyare Zühre ve burcu Koç olup, Merrih mekânındadır. Bahar mevsimi soğuk. Yaz gayet sıcak. Güz yağmurlu ve karlı. Kış mevsiminin evaili soğuk olup dolu çok yağar, evasıtı sıcak ve evahiri mu'tedildir.

On Beşinci Devre: 1928, 1956, 1984, 2012, 2040, 2068, 2096, 2124. Bu seneyi buyuran seyyare Zühre ve bunun burcu Koç olup, Merrih mekânındadır. Bu sene her şey mebzuldur. Bahar ile yaz mevsimleri pek güzel. Güz hastalıklı ve kış mevsiminin evaili rüzgârlı ise de sonrası mu'tedildir. Nahide semanın yedinci hanesinin köşesinde bulunduğundan ferahlık var.

On Altıncı Devre: 1929, 1957, 1985, 2013, 2041, 2069, 2097, 2125. Bu seneyi buyuran seyyare Kamer ve bunun burcu Tosun olup, Zühre mekânındadır. Bahar mu'tedil. Yaz mevsimi yağmurlu olduğundan hıda kuvvetsizdir. Sonbahar ile kış mevsimleri mu'tedildir. Hıdadadan maada her nevi mahsulat ve meyve mebzulcadır.

On Yedinci Devre: 1930, 1958, 1986, 2014, 2042, 2070, 2098, 2126. Bu seneyi buyuran seyyare Hut ve onun burcu Tosun olup, Kamer mekânındadır. Bu sene her şey bereketlidir. Bahar mevsimi nemli ise de yaz mevsimi kuraktır. Güz mevsimi rüzgârlı ve kış mu'tedil gibi görünmekte ise de soğuktur.

On Sekizinci Devre: 1931, 1959, 1987, 2015, 2043, 2071, 2099, 2127. Bu seneyi buyuran seyyare Utarid ve bunun burcu İkiz olup, Merrih mekânındadır. Bahar mevsimi yağmurlu. Yaz mevsimi sıcak. Güz mevsimi rüzgârlı olup, kış mevsiminin evaili soğuk ise de evasıtı mu'tedil ve sonu buzludur.

On Dokuzuncu Devre: 1932, 1960, 1988, 2016, 2044, 2072, 2100, 2128. Bu seneyi buyuran seyyare Bercis ve onun burcu İkiz olup, Utarid mekânındadır. Bahar mevsimi rutubetli ise de yaz fevkalade güzeldir. Güz hastalıklı, kış mevsiminin evaili yağmurlu ise de sonradan soğuk çoktur.

Yirminci Devre: 1933, 1961, 1989, 2017, 2045, 2073, 2101, 2129. Bu seneyi buyuran seyyare Zühre ve onun burcu Ferazi olup, Nahide mekânındadır. Bahar mevsimi rüzgârlı. Yaz mu'tedil. Güz mevsimi fevkalade güzel. Kış mevsiminin evaili rüzgârlı ise de, evasıtı mu'tedil ve sonu buzludur.

Yirmi Birinci Devre: 1934, 1962, 1990, 2018, 2046, 2074, 2102, 2130. Bu seneyi buyuran Güneş ve onun burcu Seretan olup, Kamer mekânındadır. Bu sene her şey mebzuldur. Bahar, yaz ve güz mevsimleri yağmurlu ise de kış pek güzel ve sıcak havalıdır. Senenin hükmünce pek büyük bir zat yolculuk idecek.

Yirmi İkinci Devre: 1935, 1963, 1991, 2019, 2047, 2075, 2103, 2131. Bu seneyi buyuran Kamer ve onun burcu Arslan olup, Hur mekânındadır. Bu sene meyve ve mahsulat-ı saire mebzuldur. Bahar ile yaz mevsimleri serin olup, güz soğuk ve kış mevsimi buzludur.

Yirmi Üçüncü Devre: 1936, 1964, 1992, 2020, 2048, 2076, 2104, 2132. Bu seneyi buyuran seyyare Merrih ve onun burcu Arslan olup, Hur mekânındadır. Bahar ile yaz mevsimleri yağmurlu. Güz sıcağa meyyal ve kış mevsimi mu'tedildir. Meyve eyi ise de mahsulat-ı saire azdır.

Yirmi Dördüncü Devre: 1937, 1965, 1993, 2021, 2049, 2077, 2105, 2133. Bu seneyi buyuran seyyare Bercis ve onun burcu Arslan olup, Hur mekânındadır. Bu sene her nevi mahsulat mebzuldur. İlkbahar mevsimi gün dönümüne kadar karlı ve yağmurlu. Yaz mevsimi yağmurlu. Güz ve kış mevsimleri soğuktur.

Yirmi Beşinci Devre: 1938, 1966, 1994, 2022, 2050, 2078, 2106, 2134. Bu seneyi buyuran Nahide ve onun burcu Bikirler olup, Utarid mekânındadır. Her nevi mahsulat az ve üzüm hiç yok gibi. Bahar mevsimi yağmurluca. Yaz sıcak. Güz mevsimi mu'tedil. Kış mevsiminin evaili pek güzel, evasıtı ziyadesile buzlu ve evahiri mu'tedildir. Suyu kaynatıp içmek eyidir, çünkü hastalık zuhuru melhuzdur.

Yirmi Altıncı Devre: 1939, 1967, 1995, 2023, 2051, 2079, 2107, 2135. Bu seneyi buyuran seyyare Zühal ve bunun burcu Bikirler olup, Utarid mekânındadır. Bahar ile yaz mevsimleri mu'tedil ise de güz mevsiminde nehirler coşar ve deniz tehlikeleri çok olur. Kış mevsiminin ibtidası soğuk olup, ekseri yerlere dolu yağar. Kış mevsiminin evasıtı sıcak ve nihayeti mu'tedil olur. Meyve ile mahsulat-ı saire mebzul olur. Senenin hakimi semanın dokuzuncu hanesinde bulunduğu cihetle i'tikad az ve büyük ademlere vefat gösterir. Zühre semanın yedinci hanesinin köşesinde bulunduğu için cenk gösterir.

Yirmi Yedinci Devre: 1940, 1968, 1996, 2024, 2052, 2880, 2108, 2136. Bu seneyi buyuran yıldız Hur ve bunun burcu Terazi olup, Sa'd-i asgar mekânındadır. Bahar mevsimi kâmilan soğuk, yağmurlu ise de sonradan kuraklık olur. Yaz ve güz mevsimleri mu'tedil ve kış mevsiminin evaili soğuktur. Hıda ve mahsulat-ı sairenin yalnız yazlığı olur. Çekirge zuhuru ve hayvanata zayıat gösterir. Bu sene cenk ve çok memleketler viran olur. Mabetlere biçarelik ve beni ademe tehlike gösterir. Hur, Bercis yıldızı ile karışık olduğundan, arazi tebdili melhuzdur. Merrih semanın birinci hanesinde bulunduğu ve Kamer ise Zühal yıldızına meyyal olduğu için azim cenk gösterir.

Yirmi Sekizinci Devre: 1941, 1969, 1997, 2025, 2053, 2081, 2109, 2137. Bu seneyi buyuran seyyare Merrih ve bunun burcu Terazi olup, Zühre mekânındadır. Bahar mevsimi yağmurlu ise de, yaz mevsiminde sular çekilir. Güz mevsiminde soğuk şiddetlice olur. Kış mevsiminin evaili soğuk, yağmurlu ve bazı memleketlere kar çokça yağar ise de, evasıtı rüzgârlı ve sonu mu'tedildir. Güneş semanın ikinci hanesinde ve Kamer dördüncüde Merrih ile karışmış ve Terazi burcunun altında bulunduğu keder ziyade olur.

2. Münecimlik (35-56): Takvimin ikinci bölümü olan *Münecimlik*; *Burçlar*, *Sima-Çehre*, *Alâim-i Sema* ve *Ra'd (Gök Gürlemesi)* alt başlıklarını hâvidir.

2.1. Burçlar (35-46): Melitopoulos, bu kısımda burçlara göre insanların vasıflarını açıkladığını belirtirken burçların hükümleri konusuna değinmediğini, bu işin erbabının

müneccimler, ahterşinaslar olduğunu ifade eder. Akabinde ise tarih aralıklarına göre burçları sıralar: *Koç Burcu*, *Tosun Burcu*, *İkiz Burcu*, *Seretan Burcu*, *Arslan Burcu*, *Bikirler Burcu*, *Terazi Burcu*, *Akrep Burcu*, *Ok Burcu*, *Büzgale Burcu*, *Delv (Teke) Burcu*, *Balık Burcu*.

Koç Burcu (Mart 10-Nisan 9): Mart onundan Nisan dokuzuna kadar doğanlar ekseriyetle cesur ve hadid olur. Hatta zevk u sefayı dahı gayetle severler. Bununla beraber bu burcda doğan çalışkan, mukdim, belîğ ve okumaya arzukeş, fakat gayetle yalancı ve hiddetli zevk u sefayı dahı ziyadesile sever ve va‘dini çabuk unuttur. Avı ve balık avımı pek çok sever ise de hiçbirini beceremez. Gönüsünde ve gizli tarafında beni var. 5, 12, 22, 38, 40, 55 yaşlarında hastalanır. Bu hastalıkları savurdurursa 70 sene yaşayabilir. Ekseriya nagehani ve cebren vefat eder. Kız ise, sevimli, ince sesli, utancak, sert tabiatlı ve çalışkan olur. Başında, gönüsünde ve yüzünde beni var. 3, 15 yaşlarında hastalanır. Bu geçitleri savuşturursa 65 sene kadar yaşar.

Tosun Burcu (Nisan 10-Mayıs 9): Nisan onundan Mayıs dokuzuna kadar doğanlar ekseriyetle cesur ve kuvvetli olup, tabiatları dahı böyle kuvvetli ve hekime dahı ihtiyaçları olmaz. Bununla beraber pek de intikam alıcıdır. Tenbelliği münasebetile okumanın sonunu getiremez. Halbuki talihî yaver olup zaruret çekmez. 9, 12, 15 yaşlarında hasta olur ve kendine dikkat ederse şifa bulur. Kız ise dilbaz ve güzel olur. Bununla beraber hadidü’l mizac ve eyilik sevici olur. Gönüsünde nişanesi var. Dört geçidi var, bunları atlarsa ne alâ...

İkiz Burcu (Mayıs 10-Haziran 9): Mayıs onundan Haziran dokuzuna kadar doğanlar, müstesnası olmak şartile, ekseriya güzel simalı, zeki, akıllı, uslu, cesur yürekli olur iseler de biraz mağruriyete ve kibirliliğe meyyaldırlar. Bunlar bazı kerre kurnazlık da göstermek isterler ise de fenalıklarından değil, illa zekâvetlerini göstermek arzusun- dan ileri gelir. Kendilerini ziyaret edenlere iltifat etmezler, çünkü böylece ihlas ve sadakatlarını ibraz etmekte oldukları zannındadırlar. Korkak olmadıkları halde ömr-ü aske- riye ve ba-husus kan dökülmesini arzu etmezler. Bunlar 5, 36 yaşlarındaki hastalıklarını geçirirlerse, 80 sene yaşarlar. Kız ise, hasta mizac, uslu ve cevaba karşılık vermez olur. Boynunda, yüzünde ve memesi üzerinde beni var. Ekseri sevimli, dindar ve eyilik sevici olur. 3, 8, 12 geçitlerini atlarsa 70 seneden ziyade yaşar.

Seretan Burcu (Haziran 10-Temmuz 9): Haziran onundan Temmuz dokuzuna kadar doğanlar ekseriya mu‘arazacı, intikam alıcı oldukları cihetle gevezelik ederler. Bununla beraber zevk u sefayı da gayetle severler. Bu gibiler 1, 16, 42 yaşlarında hasta olup savuşturulursa 55 sene kadar yaşarlar. Kız ise, mahir, dindar, hadidü’l mizac, sıkın- tılı olur. Zevk ve evlatlarına acımacak gibidir. 7 yaşında bir geçidi var. Başında, yüzünde ve boynunda beni olur.

Arslan Burcu (Temmuz 10-Ağustos 9): Temmuz onundan Ağustos dokuzuna ka- dar doğanlar cesur, büyük yürekli, belîğ ve fakat kibirli olurlar. Kalbleri gayet temiz olduğu cihetle merhametli olup, ekseriya diğerlerine muavenet ederler. Büyük ve bö- yüklüğü severler ve nail dahi olabilirler. Mütefekkir olduklarından her bir müşkile galib gelirler. Seyahati çok severler. Boynunda, gönüsünde ve gizli tarafında beni var. Ehtiyar- lıklarında bu gibiler sert yürekli olurlar. Takriben 80 sene yaşarlar. Kız ise, şahin gözlü, lafazan, çabık tabiatlı, serbest ve dilbaz olur. Çok ademler ister, fakat hangisine varırsa varsın ekseriya kocasından rahat olmaz. Boynunda ve gönüsünde beni var. Ekseri 68 sene kadar yaşar.

Bikirler Burcu (Ağustos 10-Eylül 9): Ağustos onundan Eylül dokuzuna kadar doğanlar uslu, afif, utancak, cesur, namuskâr ve eyilik sevici olurlar. Ülfet ve ünsiyet ettikleri adamlara dikkat etmeyip her rast gelenlerle ihtilat ederlerse bekri dahı olup

faziletlerini paymal ederler. Karın, baş ve ayak ağrıları olduğu gibi gizli sancıları dahı olur. 3, 12, 28, 30 sinlerinde hastalıktan kendilerini sakınıp tedaviye himmet etmelidirler. Kız ise, fehimli, konuşaklı, çabık tabiatlı, açık sevdalı ve itaatlı olur. Boynunda beni var. Evlatlarına acınacak. Üç geçidi var, bunları atlarsa 42 sene ve bazen o geçitten sonra 20 sene daha yaşar.

Terazi Burcu (Eylül 10-Teşrin-i evvel 9): Eylül onundan Teşrin-i evvel dokuzuna kadar doğanlar davayı sever ve binaenaleyh kavgacı oldukları gibi zevk u sefaya dahı ziyadesile meyyaldırlar. Halbuki tabii olan belagatleri ile halkın i tibarını kazanırlar. Bu gibiler dava vekilliginde çok ileri giderler. 3, 5, 18, 25, 35 yaşlarında hastalanırlar ve bu geçitleri savuştururlarsa 70 sene yaşarlar. Bu gibilerin omuzunda, kolunda ve gizli tarafında benleri olur. Kız ise, büyük kaşlı, lafazan, akıllı, sevdavi, eyi niyetli ve dindar olur. Yüzünde, boynunda beni var. 3, 36 yaşlarındaki geçitleri atlarsa 80 sene yaşar.

Akrep Burcu (Teşrin-i evvel 10-Teşrin-i sani 9): Teşrin-i evvel onundan Teşrin-i sani dokuzuna kadar doğanlar ekseriya ahab ve veli-ni' metlerine karşı nankör ve sebatsız olurlar. Bu gibiler kurnaz, mesturü'l kalb, geveze, alçak tabiatlı ve dalkavuk olurlar ve fenalıklarını tatlı sözlerle kapatıcıdırlar. Gönüslerinde, kollarında ve gizli taraflarında benleri olur. 5, 20, 21 yaşında hasta olurlar ve savuşturacak olurlarsa 60 sene yaşayabilirler. Kız ise nişaneli doğar. Hasta mizac, sevdavi gözlü, arsız, hiddetli, eylik sevicı ve dindar olur. 6, 36 yaşlarındaki geçitten sonra 70 yaşına kadar yaşar.

Ok Burcu (Teşrin-i sani 10-Kanun-ı evvel 9): Teşrin-i sani onundan Kanun-ı evvel dokuzuna kadar doğanlar av ve muharebe sevicı velhasıl pehlivanlık yolunu ziyade severler. Bununla beraber ziyadesile çalışkan ve hakkaniyeti sevicı iseler de aldıkları parayı vermeye zorlaşırlar. 3, 12, 36 yaşlarında hastalanırlar fakat savuştururlarsa 73 sene kadar yaşarlar. Kız ise kısmetli, sert suretli, eyi saçlı, ferasetli ve kötülük sevicı olur. Yüzünde ve başında beni var. Atalarını acındırır ve 68 sene kadar yaşar.

Büzgale Burcu (Kanun-ı evvel 10-Kanun-ı sani): Kanun-ı evvel onundan Kanun-ı sani dokuzuna kadar doğanlar ekseriya boş fikirli, kan güdücü, hadid, mu'arazacı, sözünde sebatsız olurlar. Zinayı ziyadesile sevdiklerinden birçok hastalıklara duçar olurlar. Bu gibiler çalışkan da olduklarından eyi terbiye görürlerse, eyi adam olurlar zira tabiatları eyiliğe meyyaldır. Bu burcda doğanların ekseriya kafaları küçük, gözleri münhani, boyları uzunumsu olur. Bu gibilerin boynunda, omuzlarında ve gizli taraflarında benleri olur. 3, 9, 20, 25 yaşlarında hastalık çekerler. Eğer yakayı kurtarırlarsa 70 sene yaşarlar ise de 25'ten sonraki geçitlerinde kendilerini tedavi etmeye gayret etmelidirler. Kız ise, güzel ve utancak olur. Boğazında ve memesinde beni ve nişanesi var. 5, 10, 24, 52 geçidini atlarsa 90 yaşına kadar yaşar.

Delv (Teke) Burcu (Kanun-ı sani 10-Şubat 9): Kanun-ı sani onundan Şubat dokuzuna kadar doğanlar başlıca beşuş, insaflı, zeki, uslu sevimli fakat pek de mütecessis olurlar. Şan ve şöreti ziyadesile severler ve doğruluklarından dolayı emellerine layık olurlar. Sağ taraflarında ve yüzlerinde benleri olur. 5, 7, 9, 16 yaşlarında hastalanırlar, eğer yakayı kurtarırlarsa 60 sene kadar yaşarlar. Kız ise merhametli, misafirperver, sevdavi, konuşaklı ve hadidü'l mizac olur. Boynunda beni var. 8, 22, 25 yaşlarında geçitleri olup, bunları savuşturursa 70 sene yaşar.

Balık Burcu (Şubat 10-Mart 9): Şubat onundan Mart dokuzuna kadar doğanlar başlıca beşuş, iltifat edici ve eyi tabiatlı oldukları gibi biraz da mağrurdurlar. Bunun ile beraber cesaretlı de olurlar. Ekseriya bila-tefekkür söylenen sözlerinden dolayı ahablarla bozuşurlar. Bununla beraber kin saklayıcı ve bunun aksine merhametli dahı olduklarından eyilik de yaparlar. Arıdan korkarlar. Bu gibilerin yüzünde ve gizli yerlerinde benleri olur. 2, 4, 7 yaşlarındaki hastalıklarını savuştururlarsa 75 sene kadar yaşarlar.

Kız ise sevdavi, merhametli, dindar, işgüzar ve kısmetli olur. Memesinde, boynunda ve yüzünde beni var. 69 sene kadar yaşar.

2.2. Sıma-Çehre (47-52): Bu bölümde sırasıyla; *alın, göz, kaş, burun, ağız, kulak* olmak üzere yüzdeki organlara ve kısımlara göre kişilik tahlili yapılır.

Alın: İnsanın alını ne kadar geniş olursa, kuvve-i fikriyesi dahi o kadar büyüktür. İnsanın alını ne kadar dar olursa, kuvve-i fikriyesi de o nisbette küçük, inadcı ve hayasız olduğunu gösterir. İnsanın alını münhani ya'ni çarpık olursa cimri ve tamakârdır. Kırıksık (ihtiyarlık müstesna) alın, hiddetli ve sû-i tefsir edici ve sû-i zan sahibi adamı gösterir. Şayet çizgilerin uçları kafaya doğru yollu olursa, okumayı sevici adam gösterir. Düz ve çizgisiz alın, büyük muvaffakiyet gösterir.

Göz: Mavi gözler tefekkür ve muhabbet gösterir. Siyah gözler parlak fikir ve büyüklük gösterir. Büyük gözler, alicenab yürek gösterir. Küçük ve kuvvetli gözler, a'raz-ı cebriye gösterir. Küçük ve yuvarlak gözler, büyük kuvve-i hafıza ve biraz da kurnazlık gösterir. Dışarı fırlak keza kuvve-i hafıza büyüklüğü gösterir. Şavksız gözler, ebleh ve bekri adam gösterir. Etrafı kırmızı gözler, şehveperest ve çapkın tabiatlı adam gösterir. Şaşı gözler, kurnaz, kıskanç ve dem vurucu adam gösterir. Tatlı bakar yaşlı gözler, kuvvetsiz ve fakat eyi yürek gösterir. Yarım açık gözler, hırçın, kavgacı ve tehlikeli adam gösterir.

Kaş: Sık ve büyük kaşlar zekâvet gösterir. Çatık kaşlar cesaretli. Sık ve gayr-ı muntazam kaşlar hiddetli. Seyrek kaşlar saf adam gösterir. Uzun ve seyrek kaşlar akılsızlık. Kalın kaşlar faaliyet. Yuvarlak kaşlar mu'tedil adam gösterir. Düz kaşlar akıl za'fiyeti ve ekseriya ebleh adam gösterir.

Burun: Uzun ve büyük burun ile enli alın kuvvetli iradet ve inad ve ısrar gösterir. Büyük Napoleon'un burnu da böyle idi. Dümdüz ve hiçbir çukursuz burun ekseriya tehlikeli ve fena arzu gösterir. Bu gibi burnuna malik olanlar şan u şöhreti ziyadesile severler. Orta ve dar burun, büyük tefekkür ve bazı zekâvet, kurnazlık ve maharet gösterir. Böyle burun ekseriya sinirlilerde bulunur. Kısa, ucu yüksek ve kenarları şişmiş burun, kinli, mesturü'l kalb ve kurnaz adam gösterir. Bu gibilerin ekseriya gözleri mavi, dudakları kalın ve saçları sarı olup, fikir zayıflığı ile herkesin nefretini kazanırlar. Yokarı tarafı düz olan burun, namuslu ve eyi yürekli adam gösterir. Kenarları kırıksık olan burun, kıskanç ve hilekâr adam gösterir. Ağıza doğru eğilmiş burun, har hamalı ve dünyevi arzulu adam gösterir. Etrafında düz kırıksıklı burun meraklı, kibirli, hilekâr ve kurnaz adam gösterir. Hiddetli adamların burnu ekseriya kısa ve bazı da yuvarlak ve az yükselmiş ve kaşları sık ve kırıksık olur. Yükselmiş ve göz ile ağıza na-mütenasib burun, muhlis, ciddi ve hevesat-ı nefsanîyesini alt eden adam gösterir. Sokrat'ın ve Gall'ın burunları böyle idi.

Ağız: Kalın dudaklar safiyet-i kalb gösterir. İnce dudaklar fikir fakat tehlike de gösterir. Büyük ağız ile kalın dudaklar, hevesat-ı nefsanîye arzusu gösterir. Ağız ile dudaklar karar ise becerikli adam gösterir. Eğer yokarı dudak daha kalın ise, akılsız ve eğer aşağı dudak daha kalın ise kin güdücü ve vahşi tabiatlı adam gösterir. Eğer aşağı dudak dışarı ve aşağıya doğru ise, o ademde meram yok, nazik ve hevesat mübtelası olur. Ekseriya kapalı dişler ve açık dudaklar, meram, büyük ve tehlikeli fikirli ve sekri çok sever adam gösterir. Kapalı dişler, alt dudak uzamış ve üst dudak kımıldamaz ise, ebleh, zevzek, güllücü adam gösterir. Ekseriya dişler açık ve dudaklar kapalı olursa becerikli, muktedir ve fakat çok söylemeyi sevmez adam gösterir. Çok söylememek de bir fazilettir.

Kulak: Enli kulaklar, ağır akıl. Küçük ve eyi kıvrılmış, kafadan biraz uzaklanan kulaklar büyük iktidar ve maharet gösterir. Pek küçük kulak, sahtekâr, münafık ve mu-

rai fikir gösterir. Pek büyük kulak, mağrurlara aiddir. Şeffaf ve berrak kulak, akıllı fakat nazik tabiatlı adam gösterir. Eğer kadın ise geveze ve dem vurucu olur.

2.3. Alâim-i Sema (53-54): Bu başlık altında halk ağzında *eleğimsağma* olarak kullanılan gökkuşağının zuhur etmesinin on iki aya göre ne anlama geldiği ve neye delalet ettiği anlatılır:

Mart ayında görünürse gerek insanlara ve gerek meyvelere keder gösterir.

Nisan ayında görünürse tehlike, kış çok olacak.

Mayıs ayında görünürse meyve çok, hayvanata keder ve diyar helaki gösterir.

İunios ayında görünürse azim cenk, kaht ve kuyruklu yıldız zuhurunu gösterir.

İulios ayında görünürse büyük zevatın tehlikede bulduklarını gösterir.

Ağustos ayında görünürse azim hastalık, yağmur çok, ucuzluk ve hamile kadınlara tehlike gösterir.

Eylül ayında görünürse kaht ve görüldüğü tarafta cenk ve helak gösterir.

Teşrin-i evvel ayında görünürse görüldüğü tarafta vefat ve karışıklık gösterir.

Teşrin-i sani ayında görünürse, görüldüğü tarafta cenk ve hastalık. Yağmur çok ve hıda ucuz olur.

Kanun-ı evvel ayında görünürse, bir hükümdar vefatı, azim cenk ve kaht gösterir.

Kanun-ı sani ayında görünürse, yağmur çok, mahsul az ve tehlike gösterir.

Şubat ayında görünürse, yağmur çok, hastalık, mahsulatın ucuzluğu ve cenk gösterir.

2.4. Ra'd (Gök Gürlemesi) (54-56): Bu kısımda; Arapça *ra'd* Türkçe *gök gürlemesi* olarak adlandırılan bu tabiat hadisesinin meydana gelmesinin on iki aya göre neye işaret ettiği ve nasıl yorumlanması gerektiği ele alınmıştır:

Mart: Birinden yirmisine kadar gürlerse, o tarafta mebzuliyet ve ucuzluğa delalettir. Yirmi birinden otuz birine kadar gürlerse, o tarafta karışıklık ve cenk olacağına delalettir.

Nisan: Birinden on birine kadar gürlerse, gürlendiği tarafta eylik ve hıda mebzuliyeti gösterir. On ikisinden yirmi ikisine kadar gürlerse, o tarafta harabiyet ve kaht u gala olacağına delalet ider. Yirmi üçünden otuzuna kadar gürlerse, o tarafta dolu mahsulatı bozar ve insan cinsine keder gösterir.

Mayıs: Birinden dördüne kadar gürlerse, meyve çokluğu ve hastalık alâmetidir. Beşinde gürlerse cenk alâmetidir. Altısından on ikisine kadar gürlerse, meyve çok ve fakat kahtlığa alâmettir. On üçünden on yedisine kadar gürlerse, o tarafta hastalık ve kahtlık alâmetidir. On sekizinden otuz birine kadar gürlerse, dolu ve buğdayın bozgunluğuna alâmettir.

Haziran: Birinden yedisine kadar gürlerse ferahlık ve mahsul çokluğu. Sekizinden on ikisine kadar gürlerse, o tarafta hastalık alâmetidir. On üçünde gürlerse, o tarafta ucuzluk gösterir. On dördünde gürlerse kaht u gala alâmetidir. On beşinden yirmisine kadar gürlerse, meyve çokluğunu gösterir. Yirmi birinden otuzuna kadar gürlerse, cenk, insan zayıyatı ve kahtlığa delalettir.

Temmuz: Birinden beşine kadar gürlerse, meyve eyi olur fakat karışıklığa delalettir. Altısından otuz birine kadar gürlerse, o tarafta mahsul ve meyve bozgunluğu ve binaenaleyh kahtlık alâmetidir.

Ağustos: Birinden üçüne kadar gürlerse, hastalık gösterir. Dördünde ve beşinde gürlerse yağmur nişanesidir. Altısından yirmisine kadar gürlerse, o tarafta gerginlik ve meyvelerin bozulmasına delalettir. Yirmi birinden otuzuna kadar gürlerse, o tarafta bir hükümdara keder ve vefat çokluğu gösterir.

Eylül: Birinden yirmi sekizine kadar gülerse, hamile kadınlara tehlike ve mahsul mebzuliyeti ve yağmakârlık gösterir. Yirmi dokuz ve otuzunda gülerse, hıda bozgunluğu ve memleket harabiyeti âlâmetidir.

Teşrin-i evvel: Birinden dördüne kadar gülerse, mahsulatın mebzul olduğunu delalet ider. Beşinden dokuzuna kadar gülerse, kaht-u gala gösterir. Onundan otuz birine kadar gülerse, mahsul çokluğu ve fakat insanlara vefat gösterir.

Teşrin-i sani: Birinden on sekizine kadar gülerse, mahsul mebzul, insanlara vefat ve gazab gösterir. On dokuzundan yirmi yedisine kadar gülerse, hıda az olacağına delildir. Yirmi yedisinden otuzuna kadar gülerse, insanlara ferahlık gösterir.

Kanun-ı evvel: Birinden dokuzuna kadar gülerse, mahsulatın bozulması ve cenk zuhuru melhuz olduğunu gösterir. Onundan on dördüne kadar gülerse mahsul çok olur. On beşinden on yedisine kadar gülerse o tarafta karışıklık ve hükümet zuhurunu gösterir. On sekizinden otuz birine kadar gülerse, mahsul mebzuliyeti, hastalık zuhuru ve hayvanata vefat gösterir.

Kanun-ı sani: Birinden on ikisine kadar gülerse, insanlara vefat ve mahsulların çok ve ucuzluğuna nişanedir. On üçünden on altısına kadar gülerse meyvelerin bozulmasına ve insanlara vefat nişanesidir. On yedisinden on dokuzuna kadar gülerse deniz furtunası çok olur. Yirmisinden otuz birine kadar gülerse, hıda ve meyve gayet mebzul ve cenk olacağına delildir.

Şubat: Birinden sekizine kadar gülerse, mahsulların çokluğuna ve iri hayvanata zayıf nişanesidir. Dokuzundan on üçüne kadar gülerse, o tarafta mahsulatın bozulacağına ve insanlara tehlike nişanesidir. On dördünden yirmi sekizine kadar gülerse, o tarafın padişahına galibiyet delaletidir. Yirmi dokuzunda gülerse, meyvaların mebzuliyetini gösterir.

3. Sözlük

Adem: İnsan.

Afif: İffetli, namuslu, dürüst.

Alâim-i sema: Gökkuşağı.

Alâmet: Belirti, işaret.

Alicenab: Onurlu, şerefli.

Alt etmek: Yenmek.

A'raz-ı cebriye: Kötü maksatlar.

Arz: Toprak.

Arzukeş: İstekli, hevesli.

Azim: Büyük, çok şiddetli.

Ba-husus: Özellikle.

Bekri: Çok içki içen, ayyaş.

Belagat: Güzel ve etkili söz söyleme.

Belîğ: Güzel ve etkili söz söyleyen.

Beni adem: İnsanlar.

Bercis: Jüpiter.

Beşuş: Güler yüzlü, güleç.

Biçarelik: Çaresizlik.

Bikirler Burcu: Başak Burcu.

Bıla-tefekkür: Düşünmeden.

Binaenaleyh: Dolayısıyla.

Bozgunluk: Bozulma, çürüme.

Böyük: Büyük.

Buyurmak: Yönetmek, idare etmek.

Büzgale Burcu: Oğlak Burcu.

Cebren: Zorla.

Cenk: Savaş.

Çabık tabiatlı: Aceleci, hızlı.

Çukursuz: (Burun için) Düz, düzgün, çıkıntısız.

Dalkavuk: Yaltakçı, yağcı.

Dava: Mücadele.

Delalet: İşaret, âlâmet.

Delil: İşaret, âlâmet.

Delv (Teke) Burcu: Kova Burcu.

Dem vurucu: Kibirli.

Devre: Gök cisimlerinin her bir dönüşüne verilen ad.

Dilbaz: Hâli, tavrı hoş.

Diyyar: Memleket, ülke.

Duçar olmak: Uğramak, tutulmak.

Dünyevi: Dünya ile ilgili, dünyevi.

Ebleh: Aklı kit, alık (kimse).

Etfal: Çocuklar.

Evahir: Sonlar, son dönemler.

Evail: İlk zamanlar, başlangıç dönemleri.

Evasıt: Ortada bulunanlar, ortadakiler.

Eyi: İyi.

Eyilik/ Eylik sevici: İyilik sever, hayır sever.

Eyyam: Zaman, devir.

Eyyamlı: Uygun ve elverişli zaman.

Ezdar: Kuzey gök kutbuna yakın bir takımyıldız, Ejder.

Faaliyet: Aktiflik, canlılık.

Fazilet: Kıymet, meziyet, değer, üstünlük.

Fehimli: Anlayışlı.

Ferasetli: Sezişi kuvvetli, sezgili.

Fevkalade: Çok, pek çok.

Furtuna: Fırtına.

Gayr-ı muntazam: Düzensiz.

Gazab: Azap, sıkıntı, keder.

Geçit: Dönüm noktası.

Gönüs/ Günüs: Göğüs.

Göstermek: İşaret etmek; bildirmek.

Gülücü: Alaycı.

Gün dönümü: Güneş'in güney yarıküredeki Oğlak dönencesinden kuzeye doğru hareket etmeye ve böylece gündüzlerin kısaltmaya başladığı 21 Haziran günü. Bu tarihte Güneş, Dünya'ya en uzak mesafede olup ışıkları kuzey yarı küreye dik gelir ve hava sıcak olur. Teşmil yoluyla gecelerin kısaltmaya başladığı 21 Aralık gününe de *gün dönümü* denir.

Gürlemek: (Gök için) Şimşek çaktıktan veya yıldırım düştükten sonra gökyüzünden gelen gürleme sesi.

Hadid: Öfkeli, kızgın, hiddetli.

Hadidü'l mizac: Çabuk kızan, öfkeli yaratılıştaki olan (kimse).

Hakkaniyet: Doğruluk.

Har hamalı: Eşek hamalı. Zor ve ağır işlere karşı dayanıklı (?).

Harabiyet: Perişanlık.

Hayasız: Utanmaz, arlanmaz.

Helak: Ölme, mahvolma, yok olma.

Hevesat: Hevesler, arzular.

Hevesat-ı nefsanîye: Bedensel arzular.

Hida: Buğday.

Hiddetli: Öfkeli.

Himmet etmek: Gayret etmek.

Hur: Güneş.

Hut Burcu: Balık Burcu.

İbraz etmek: Ortaya koyma, gösterme.

İbtida: Başlangıç.

İhlas: Samimi bağlılık, tam doğruluk.

İhtilat: Karşılaşp görüşme.

İkiz Burcu: İkizler Burcu.

İllet-i sariye: Bulaşıcı hastalık.

İşgüzar: Becerikli.

İ'tibar: Saygınlık, itibar.

İ'tikad: İnanç, itikat.

İulios: Temmuz.

İunios: Haziran.

Kaht: Kuraklık sebebiyle ürünün yetişmemesinden ileri gelen kıtlık ve açlık.

Kahtlık: Kıtlık, açlık.

Kaht-u gala: Kıtlık ve pahalılık.

Kamer: Ay.

Kâmilin: Tam olarak.

Kanun-ı evvel: Aralık.

Kanun-ı sani: Ocak.

Karar: Uygun ölçüde, tam ölçüsünde.

Keyvan: Zühal, Satürn.

Kin güdücü: Kin güden, kindar.

Kin saklayıcı: Kin tutan, kindar.

Kinli: Kin besleyen, kindar.

Konuşaklı: Konuşkan.

Kuvve-i fikriye: Düşünce gücü.

Kuvve-i hafıza: Hafıza gücü.

Kuyruklu yıldız: Güneş çevresinde büyük bir elips veya bir parabol yörüngede dolaşan, Güneş'e yaklaştığında yüzeyinde ortaya çıkan gazların ve tozların oluşturduğu kuyruk denilen ışıklı bir uzantısı olan gök cismi, kirlikartopu.

Lafazan: Çok konuşan, gezece.

Maada: Mâadâ, -den başka.

Mağrur: Kibirli.

Mağruriyet: Kendini beğenmişlik.

Mahir: Becerikli.

Mahsul: Ürün.

Mahsulat-ı saire: Diğer ürünler.

Malik: Sahip.

Mebzul: Bol, çok.

Mebzulca: Bolca, çokça.

Mebzuliyet: Bolluk, çokluk.

Melhuz: Olabilir, mümkün.

Memalik: Ülkeler.

Memleket-be-memleket: Ülke ülke.

Meram: İstek.

Merrih: Mars.

Mesturü'l kalb: İçe dönük yaratılıştaki olan, insanlarla ilişkilerinde düşüncelerini, duygularını başkasına açmayan, kapalı (kimse).

Meyyal: 1. Bir yana meyilli, eğik, yatık; 2. Yatkın, istekli.

Mizac: Huy, tabiat.

Mu'arazacı: Maraza çıkaran, kavgacı.

Muavenet etmek: Yardım etmek.

Muharebe: Savaş.

Muhlis: Samimi, dürüst.

Mukdim: Gayretli.

Muktedir: Güçlü.

Murai: Saygılı.

Mu'tedil: Orta, orta kararda, mütedil.

Muvaffakiyet: Başarı.

Mübtela: Düşkün.

Mülayim: İliman, ılık.

Münafık: İki yüzlü.

Münasebet: İlgi, alaka.

Müneccimlik: Yıldız falcılığı.

Münhani: Eğri.

Müşkil: Zorluk, güçlük.

Mütecessis: Meraklı.

Mütefekkir: Düşünür.

Müzayaka: Darlık, sıkıntı.

Nagehani: Ansızın, birdenbire.

Nahide: Venüs, Zühre.

Namuskâr: Namuslu.

Na-mütenasib: Uygun, orantılı olmayan.

Nihayet: Son.

Nişane: İşaret, belirti.

Nişaneli: İşaretli.

Ok Burcu: Yay Burcu.

Ömr-ü askeri: Askerlik hayatı.

Paymal etmek: Ayaklar altına almak, hakir ve perişan etmek.

Ra'd: Gök gürlemesi.

Sa'd-i asgar: Venüs, Zühre.

Safiyet-i kalb: Kalp saflığı.

Savurdurmak: Uzaklaştırmak; atlatmak.

Savuşturmak: (Hastalık, sıkıntı, tehlike vb için) atlatmak, geçirmek.

Sebat: Sebat etmeyen, kararında, sözünde veya yerinde durmayan.

Sekr: Sarhoşluk.

Serbest: Ağırbaşlı olmayan, hoppa (kadın).

Seretan Burcu: Yengeç Burcu.

Sevdavi: 1. Melankolik; 2. (Göz için) Kara.

Seyyare: Gezegen.

Seyyare-i Utarid: Merkür gezegeni.

Sin: Yaş.

Sitare: Yıldız.

Sitare-i Delv: Gök eşleğinin güneyinde, burçlar kuşağı üzerinde bir takımıyıldız.

Sitare-i Hur: Güneş, Şems.

Sitare-i Merrih: Mars.

Sû-i tefsir: Kötüye yorma, sû'-i tefsir.

Sû-i zan: Kötü san, kuşku, sû'-i zan.

Şavksız: Işıksız.

Şehveperest: Şehvete, nefesine düşkün.

Tabiatlı: Yaradılıştaki, huyda olan.

Talihi yaver olmak: Şansı açık olmak, işi rast gitmek.

Tamakâr: Açgözlü, tamahkâr.

Taraf taraf: Her tarafta.

Tebdil: Değiştirme.

Tedavi: Tıbbî bakım.

Tefekkür: Düşünme.

Teşrin-i evvel: Ekim.

Teşrin-i sani: Kasım.

Tosun Burcu: Boğa Burcu.

Ucuz: Bol; kolay ve zahmetsiz elde edilen; değersiz.

Ucuzluk: Bolluk.

Utancak: Utangaç.

Utarid: Merkür.

Ülfet: Ünsiyet, yakınlık.

Ünsiyet: Ülfet, yakınlık.

Va'd: Vaat, söz.

Vefat: Ölüm.

Veli-ni'met: Bir kimsenin nimetinden faydalandığı, birçok şeyini ona borçlu olduğu kimse.

Yağmakârlık: Yağmacılık.

Ya'ni: Yani.

Yaver olmak: (Bahtı, şansı, talihi vb.) Arzu edildiği şekilde gerçekleşmek, uygun gitmek.

Yokarı: Üst, üst taraf.

Yollu: Çizgili.

Za'fiyet: Zayıflık, noksanlık.

Zaruret: Yoksulluk, fakirlik.
Zayıat: Kayıplar, zarar ve ziyan.
Zekâvet: Çabuk anlama ve kavrama yeteneği, zekâ.
Zevât: Kişiler.
Zevc: Koca, eş.
Zevk u sefa: Eğlence.

Zevzek: Geveze.
Ziyade: Fazla, çok.
Ziyan: Zarar.
Zuhur: Ortaya çıkma, görünme.
Zühal: Satürn.
Zühre: Venüs, Sa'd-i asgar.

Sonuç

Pavlakis Melitopoulos, Türkçenin daha kolay öğrenilebilmesi, metodik bir kitabın eksikliğinin giderilebilmesi ve her sene takvim alma masrafının önüne geçilebilmesi amacıyla *Takvim-i Ebedi*'yi kaleme almıştır. 1914 yılında İstanbul'da basılmış olan 110 sayfalık takvimdeki bölümler sırasıyla şöyledir: *Devreler, Münecimlik, Sûret-i Berât-ı Âlîşân, Efsane, Kısa Şiirler, Durûb-ı Emsâl, Ahid-nâme, Ebedi Pashalion, Lügatçe*. Bu çalışmada, *Takvim-i Ebedi*'nin *Devreler* (6-34) ve *Münecimlik* (35-56) kısımları konu edilmiş ve ele alınmıştır. Öncelikle eser hakkında genel bilgi verilmiştir. Akabinde Grek harfli orijinal metnin adı geçen bölümleri Latin harflerine aktarılmıştır. Son olarak da terim niteliği taşıyan, bugün yaygın olarak kullanılan kelimeler alfabetik sıralanmış ve bu kelimelerin anlamları yazılmıştır.

Pavlakis Melitopoulos, burçları anlattığı bölümde burçlar hakkında hüküm verecek kişilerin “ahterşinaslar”, “münecimler” (gök bilimci, astronom) olduğunu ve kendisinin bu işin erbabı olmadığını özellikle belirtir. Edebiyat öğretmenliği sebebiyle de takvimde hikâyeler, şiirler, atasözleri, vecizeler, hadisler de yer almaktadır. Takvim, Karamanlıların inançlarını, gelenek-göreneklerini, sözlü kültür ürünlerini içeren folklorik bir malzeme olarak nitelendirilebilir. Türkçenin tarihi gelişiminin takibinde Arap harfli metinlerin dışında diğer alfabelerle yazılmış Türkçe metinler de ehemmiyet arz etmektedir. Bu sebeple Grek harfli Türkçe bu takvimi dil çalışmaları için bir malzeme olarak değerlendirilmek de mümkündür. Hülâsa; bu tarz takvimlerin tespitinin, neşrinin dil, edebiyat ve kültür incelemelerinde önemli olduğu muhakkaktır.

YAZARLARIN KATKI DÜZEYLERİ: Birinci Yazar % 100.

ETİK KOMİTE ONAYI: Çalışmada etik kurul iznine gerek yoktur.

FİNANSAL DESTEK: Çalışmada finansal destek alınmamıştır.

ÇIKAR ÇATIŞMASI: Çalışmada potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Aydüz, Salim. “Münecimbaşı Takvimleri ve Tarihi Kaynak Olarak Değerleri”. *Takvim: Zamanın Haritası. Cogito* 22 (2000): 132-144.
- Balta, Evangelia. *Karamanlidika XX e siècle Bibliographie Analytique*. Athènes: Centre D'études D'asie Mineure, 1987.
- Boyras, Şeref. *Fal Kitabı- Melhemeler ve Türk Halk Kültürü*. İstanbul: Kitabevi, 2006.
- Çağatay, Neşet. “Eski Çağlardan Bu Yana Zaman Ölçümü ve Takvim”. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* (1953): 105-138.
- Duvarcı, Ayşe. *Türkiye'de Falcılık Geleneği ile Bu Konuda İki Eser: “Risâle-i Fahnâme li Ca'fer-i Sâdık” ve “Te-fe'ülname”*. Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları, 1983.
- Eckmann, János. “Anadolu Karamanlı Ağızlarına Ait Araştırmalar: I. Phonetica.” *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi* 1-2 (1950): 165-200.
- Elbir, Bilal. “Yazarı Bilinmeyen Bir Kıyafetnâme Üzerine”. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi* 19 (2017): 37-58.
- Ercan, Emine Hilal. “Balkanlarda Gökyüzü ile İlgili İnanışlar ve Halk Takvimi”. *Millî Folklor* 69 (2006): 72-82.
- Esin, Emel. *Türk Kozmolojisine Giriş*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi, 2001.
- Gür, Nagihan. “Osmanlı Fal Geleneği Bağlamında Yıldıznâme, Fahnâme ve Tâlinâme Metinleri”. *Millî Folklor* 96 (2012): 202-215.

- Gürgül, Dilek Kübra. "1914 Yılına Ait "Astir" Almanasında Yer Alan Karamanlı Yazar "Evangelinos Misailidis'e Dair Yazı". *Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları* 29 (2016): 93-102.
- Gürsoy Naskali, Emine ve Burcu Yanıklar (Editörler). *Takvim Kitabı*. İstanbul: Kitabevi, 2017.
- İbar, Gazanfer. *Anadolulu Hemşehrilerimiz, Karamanlılar ve Yunan Harfli Türkçe*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2018.
- Kahya, Hayrullah. "Karamanlıca Bir Eser Göre Karamanlıca Araçça ve Farsça Kelimeler". *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 3 (2008): 480-501.
- Kalafat, Yaşar. *Doğu Anadolu'da Eski Türk İnançlarının İzleri*. Ankara: Atatürk Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, 1999.
- Koç Giannopoulos, Aylın. "Pavlakis Melitopoulos'un Karamanlıca "Takvim-i Ebedi" Adlı Eseri ve Bu Eserdeki Atasözleri". *Yunus Emre-Mehmet Akif Armağanı Türk Dili Araştırmaları-II*. Editörler: Ümit Hunutlu, Emrah Seferoğlu, Mehmed Fatih Yılmaz, Figen Tavukçu, Seher Erenbaş Pehlivan. Ankara: Akçağ Yayınları, 2021: 485-496.
- Melitopoulos, Pavlakis. *Takvim-i Ebedi (Yani Süret-i Dâimede İstimâl Olunabilir Takvimdir)*. Dersaadet: Tipografika Katastimata G. D., 1914.
- Ögel, Bahaeddin. *Türk Mitolojisi (Kaynakları ve açıklamaları ile destanlar) II*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1995.
- Özkan, Nevzat. "Karamanlı Türkçesi ve Orta Anadolu Ağızlarının Karşılaştırmalı Ses Bilgisi: Ünlüler". *TÜRÜK Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi* 1 (2013): 1-27.
- Pultar, Mustafa. *Yıldız Adları Sözlüğü*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2007.
- Sümbüllü, Yusuf Ziya. "Halk Meteorolojisi Ekseninde Bir Melheme Örneği". *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 7 (2008): 782-811.
- Tezcan Aksu, Belgin. "Sekizinci Yüzyıldan Günümüze Takvimlerimiz". *Uluslararası Türk Lehçe Araştırmaları Dergisi (TÜRKLAD)* 1 (2018): 382-413.
- Unat, Yavuz. "Eski Astronomi Metinlerinde Karşılaşılan Astronomi Terimlerine İlişkin Bir Sözlük Denemesi". *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi: OTAM* 11 (2000): 633-696.